

De leescrisis

in 45 jaar ontstaan, kan in 4 jaar weer gaan

Auteurs: Ewald Vervaeke m.m.v. Philip Bakker

Het boek begint met de vraag 'Hoe kan het dat we steeds slechter leren lezen?' Nog niet zo lang geleden konden nagenoeg alle kinderen in één schooljaar lezen, maar nu hebben kinderen moeite om teksten te begrijpen. Ook vinden ze het vaak saai. Ewald Vervaeke bespreekt in zijn boek drie aspecten die daarvan de oorzaak (kunnen) zijn.

Er bestaan allerlei verklaringen voor, zoals sociale media, digitale afleiding, een lerarentekort, te weinig geld voor ondersteuning enzovoorts. Deze factoren spelen zéker mee, maar raken niet de kern. Het hangt samen met hoe het kind zich ontwikkelt en met name hoe het onderwijs daarmee omgaat. Het idee 'hoe eerder hoe beter'

blijkt een waanidee te zijn. Zelfs peuters en kleuters krijgen al schrijfpodrichtjes aangeboden. Maar schrijven en lezen zijn geen kunstjes die je zomaar even aanleert. Leren lezen en schrijven is leeftijdgebonden. Niet de kalenderleeftijd, maar de psychologische leeftijd. Elk kind leert het op zijn of haar moment. Vervaeke haalt het voorbeeld van een pan popcorn aan. Ze gaan allemaal tegelijk in de pan, maar ze poppen niet allemaal tegelijk. Als we dat onderkennen en respecteren, leert het kind met plezier lezen en schrijven.

Door middel van grafieken wordt de ontwikkeling van de leesvaardigheid van jongeren op PISA-niveau aangetoond en aan de hand van veel schrijvoorbeeldjes wordt uitleg gegeven hoe daar naar te kijken en hoe de schrijfwikkeling zich voltrekt.

Er wordt ook een hoofdstuk aan Cito-toetsen en andere psychometrische tests besteed met een uitstapje naar de alchemie. Verder worden heel veel onderwerpen besproken en van vele kanten belicht, waaronder de zienswijze dat er geen sprake is van leesachterstand, maar eerder van laat leesrijp.

Ook de basisschoolgedachte wordt ter discussie gesteld en tevens het begrip 'schoolrijp'. Wanneer is een kind schoolrijp? Halverwege het boek wordt ook de vicieuze cirkel van het alsmaar vervroegen aan de kaak gesteld en de samenhang ervan met het ontkennen van de psychologische ontwikkeling van het kind.

Hier zit de overheid in een vicieuze cirkel met de opvatting: er zijn problemen, dus eerder beginnen. Maar daardoor ontstaan nieuwe problemen, dus... nóg eerder beginnen enzovoorts... Het is als zeewater drinken tegen de dorst.

Hoe deze vicieuze cirkel kan worden doorbroken, wordt uiteraard ook besproken bij dit helder beschreven en overzichtelijk gemaakte probleem. Het boek is zéker de moeite waard om aangeschaft en bestudeerd te worden. ■

Het idee 'hoe eerder hoe beter' blijkt een waanidee te zijn.

Het boek is uitgegeven door Boekscout, telt 162 pagina's en kost € 21,50.